

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2014-09-25

Program för en sammanhållen stad 2015-2020

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 319-858-2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd över remiss av ”Program för en sammanhållen stad 2015-2020”. Remisstiden sträcker sig till den 30 september 2014. Förvaltningen anser att det är positivt att staden fortsätter med ett program för valda områden i ytterstaden. Förvaltningen vill lyfta att det är viktigt med långsiktighet och viktigt med tydliga direktiv kring medverkan och ansvarsfördelning i det fortsatta arbetet. Förvaltningen vill även betona vikten av medborgarnas delaktighet.

Bilagor

Remisshandlingar: Program för en sammanhållen stad.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd över remiss av ”Program för en sammanhållen stad 2015-2020”. Remisstiden sträcker sig till den 30 september 2014.

Staden har under 2007-2014 arbetat strategiskt med utveckling av ytterstaden inom ramen för ”Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass”. Det började med Järvalyftet och sedan tillkom Vision Söderort och Vision Hässelby-Vällingby. Mellan 2007-2014 har sammanlagt 450 miljoner kronor disponerats för att finansiera projekt som ligger i linje med respektive vision i syfte att skapa nya lösningar på utmaningar i ytterstaden.

Stadsledningskontoret, som har det samordnande ansvaret för stadens ytterstadsarbete, har följt upp dessa projekt för att lägga grunden för vidare satsningar på utveckling av ytterstaden, *Visionsarbete i Ytterstaden 2007-2014*. Stadsledningskontoret har under 2014 tagit fram ett förslag till gemensamt program för ytterstadens utveckling; *Program för en sammanhållen stad 2015-2020*.

Utifrån de utvärderingar som gjorts av visionsarbetet 2007-2014 lyfts ett antal rekommendationer som arbetats in i det nya programmet:

- Krav på långsiktig strategi för beviljande av resurser till projekt/metodutveckling
- Stärka den löpnade uppföljningen av individuella projekt och den samlade projektportföljen
- Mer spridning av goda exempel och erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsnämnderna
- Fördjupade utvärderingar kring vissa avgränsade frågor för att få bättre underlag kring vilka typer av insatser och projekt som kan förväntas ge störst nytta
- Utveckla samarbete och erfarenhetsutbyte med andra städer

Stadsledningskontorets uppföljning visar att lokal och central nivå har utvecklats och förstärkts under arbetet med visionerna åren 2007-2014. Både interna och externa aktörer önskar en inriktning som förstärker kontinuiteten i arbetet. Arbetet inom det nya programmet måste vara långsiktigt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Programmet föreslås gälla för ett antal stadsdelsområden inom Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör samt Farsta stadsdelsförvaltningar. Urvalet baseras på den inventering av sociala risker som gjorts. Programmet

syftar till att integrera arbetet med en sammanhållen stad i nämndernas och bolagens ordinarie verksamhetsplanering. Utvecklingen mot ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet är viktig för hela staden men omfattningen och intensiteten i arbetet bör vara proportionell till graden av risk.

Huvudtemana från visionerna ramar in respektive målområde:

- Stadsmiljö och boende
- Skola och utbildning
- Jobb och företagande
- Lokalt arbete med social hållbarhet

Kommunstyrelsen föreslås bli uppföljningsansvarig för programmet som helhet.

Förslaget är att programmet integreras i stadens styrmodell, ILS, där visionen bryts ned i mål i den egna verksamheten.

Integrering av programmet i stadens styrsystem betyder att målen i programmen blir en förlängning och förtydligande av verksamhetsområdesmålen i kommunfullmäktiges budget.

Nämndens och styrelsen mål utifrån programmet ska framgå av respektive nämnds och bolags verksamhetsplan. Målen bryts ner i aktiviteter, åtaganden och uppföljningsbara indikatorer.

Förslaget är att avsätta 150 miljoner kronor för programperioden. Medlen ska användas till att starta upp aktiviteter och utveckla arbetssätt. Medlen föreslås kunna sökas av de stadsdelsnämnder som programmet gäller för.

Företagsutveckling, sysselsättning och arbete samt förbättrat resultat i skolorna föreslås vara fortsatt prioriterat. I förslaget föreslås bl. a en satsning på attraktiva tyngdpunkter, d.v.s. områden som har möjligheter att utvecklas till mångsidiga och täta stadsmiljöer med stor blandning av bostäder, parker, verksamheter och service.

I arbetet med att skapa trygghet omdefinieras den tidigare benämningen trygghet i vardagen till lokalt arbete med social hållbarhet. Det lokala arbetet med social hållbarhet föreslås ledas av stadsdelsnämnderna i samverkan med bostadsbolagen och andra relevanta aktörer, såväl interna som externa.

Erfarenheter från arbetet med visionerna visar på några avgörande lärdomar att ta med sig in i det nya programmet. Välutvecklade former för samverkan, utveckling av metoder och arbetssätt samt lokala initiativ och dialoger med medborgare har varit och ska fortsätta att vara centrala delar av arbetet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att staden fortsätter med ett program för valda områden i ytterstaden. Det är också positivt att urvalet utgår från variabler som kan mätas över tid. Det innebär att effekter kan mätas och att andra områden kan bli aktuella framöver. Förvaltningen instämmer i förslaget att satsa på attraktiva tyngdpunkter där man tar ett helhetsgrepp på hur ett område skall utvecklas. Sammankoppling av stadsdelar är även viktig som ett led i att öka integrationen.

Hässelby-Vällingby har under en kort tid omfattats av satsningar inom ramen för ytterstadsveckling. Ett flertal projekt har startat under året och merparten av dem lägger stort fokus på ett förebyggande arbete. En fördel har varit, som även omnämns i stadsledningskontorets rapport om slutsatser och utvärdering *Visionsarbete i ytterstaden 2007-2014*, att förvaltningen utvecklat ett starkt ägarskap och lokal förankring i de projekt som startat. Det har varit mycket effektivt för hur arbetet har utvecklats. Förvaltningen ser därför positivt på förslaget hur det lokala arbetet med social hållbarhet skall organiseras.

En stark lokal förankring är nödvändig och förslaget att facknämnderna skapar en organisation för ytterstadsarbete är av stor vikt för att uppnå goda resultat. Förvaltningen har god erfarenhet av att nå resultat med ytterstadsarbetet när facknämnderna organisatoriskt har samlat uppdraget med ytterstadsutveckling på ett fåtal i organisationen. Stadsdelsförvaltningens erfarenhet är även att det lokala arbetet för att uppnå en social hållbarhet måste ske i nära samverkan med olika aktörer som skola, polis och stadsdelförvaltning.

De projekt som för närvarande pågår i stadsdelen inriktar sig på ett flertal förebyggande insatser och involverar på olika sätt facknämnder, polis och bostadsföretag. I det nära samarbetet har ofta bra lösningar och aktiviteter kunnat arbetas fram inom ramen för ordinarie organisation och budget. Under sommaren kunde stadsdelsförvaltningen använda idrottshallen i Smedshagen utan kostnad och därigenom enkelt skapa prova på aktiviteter för ungdomar i området.

Samverkan med föreningar i området möjliggjorde att aktiviteter kunnat genomföras vid baden som märkesstagnation och aktiviteter för att skapa vattenvana. Idrottsförvaltningen har även vid andra

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

tillfällen kunnat erbjuda prova på aktiviteter för att bredda intresset för olika sporter.

Förvaltningen har genomfört två välbesökta boendedialoger och förvaltningen delar uppfattningen att detta arbetssätt både kan utvecklas och även ytterligare involvera lokala aktörer. De boendedialoger som genomförts har gett positivt fokus på berörda områden och bidragit till ökat engagemang och därmed ökat förutsättningarna för trygghet och trivsel. Många förslag och önskemål framkom. Ett förslag har lett till att en mötesplats i Grimsta startats. Mötesplatsen är en samverkan mellan stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och Svenska bostäder. Verksamheten arbetar förebyggande med att ge eleverna bättre skolresultat och därmed större förutsättningar att gå vidare till fortsatta studier eller arbete. Mötesplatsen är öppen för alla och förväntas även bidra till ökad trygghet genom att erbjuda aktiviteter och möten mellan medborgare.

Det är bra att målen ska inarbetas i stadens styr- och ledningssystem, ILS, då detta även innebär en tydligare organisatorisk koppling till den ordinarie verksamheten.

Namnbytet från trygghet i vardagen till lokalt arbete med social hållbarhet är positivt eftersom det syftar på det som ska uppnås, en målbild, en likvärdighet. Ytterstadsutveckling är ett ord som är mer exkluderande. Förvaltningen delar uppfattningen om att arbetet med social hållbarhet skall ledas av stadsdelsförvaltningen. Hässelby-Vällingby har trots en kort period i arbete med ytterstadsutveckling mycket goda erfarenheter av att huvudansvaret förläggs lokalt.

Förvaltningen håller med om att det är viktigt att få ett engagemang från medborgare, föreningar och näringsliv i den lokala utvecklingen för ökad trygghet, ökad delaktighet och stärkt sammanhållning. Inom stadsdelsområdet har stadsdelförvaltningens medborgarvärdar bidragit till ett ökat engagemang. Arbetssättet med medborgarvärdar i området är ett lyckat exempel på en smidig och enkel väg för medborgare att både lämna idéer och synpunkter som sedan kan förmedlas vidare till rätt aktör.

Den organisation förvaltningen valde att skapa kring arbetet med ytterstadsutveckling, att samla alla projekt i en projektorganisation, har även medfört att det har varit enkelt för medborgare att komma med idéer och vara involverade i arbetet. Den nystartade Bibblerian är ett annat exempel där flera aktiviteter kunnat skapas genom engagemang från medborgare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen anser att det är viktigt att upprätthålla en regional samverkan och att man inom staden har en tydlig roll- och ansvarsfördelning vid genomförandet av detta omfattande arbetet. Att det finns en tydlighet kring ansvar och finansiering om vad som ska ingå inom ordinarie verksamhet och vad som ska bedrivas inom projektets ramar är också viktigt.

Det är viktigt att särskilda medel ska kunna sökas. Det gör att nya arbetsmetoder och arbetssätt kan prövas innan de eventuellt övergår i ordinarie verksamhet.

Förvaltningen har nu åtta stora pågående projekt igång. Flera har startat nyligen och där effekten ännu är för tidigt att mäta resultat av. Projekten hänger alla ihop och har ett mycket starkt fokus på ett förebyggande arbete. De innefattar även den fysiska miljön vilket har varit av stort värde för att få ett helhetstänk. Flera av projekten behöver därför fortsatt stöd av projektmedel då det ännu för tidigt att kunna implementeras i de ordinarie verksamheterna. Exempel på detta är: Bibblerian, Medborgarvärdar, Medborgarvärdar unga, trygghetsskapande aktiviteter, Föräldracoacher och mötesplats Grimsta.

Samtliga projekt har startat under 2014. De har på kort tid visat ge positiva effekter utifrån de mål som satts upp men behöver ges ytterligare tid och möjlighet att arbetet sker i projektform och stötts genom projektmedel.

I förslaget föreslås vissa områden ingå i målsättningen med det lokala arbetet för att öka den sociala hållbarheten. I stadsdelsområdet nämns Hässelby gård, Hässelby strand, Grimsta och Vällingby. Förvaltningen vill dock understryka vikten av att även området Smedshagen omfattas. I den Sweco-rapport som togs fram i augusti 2012 och som beskriver utvecklingen av Hässelby-Vällingby 2002-2011 har området Smedshagen exkluderats från Hässelby Villastad och presenterats separat. Vid denna nedbrytning framkommer att de socioekonomiska förutsättningarna i Smedshagen är långt mycket sämre jämfört med Hässelby Villastad men detta tenderar att inte synas då den procentuella andelen av befolkningen där är avsevärt lägre. 2011 utgjorde befolkningen i Smedshagen endast 12 % av befolkningen i Hässelby Villastad. Smedshagen är ett mycket prioriterat område i stadsdelsförvaltningens ytterstadsarbete. Flera förebyggande aktiviteter är förlagda till området och förvaltningen samverkar nära med skola, polis och bostadsföretag för att vända den utvecklingen i området. Behovet av att öka sysselsättningsgraden, minska

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

ohälsotalen samt öka andelen behöriga till gymnasiet är mycket stort. Förvaltningen har idag inom ramen för de pågående ytterstadsprojekten upparbetat ett bra samarbete med det största bostadsföretaget i området, Hässelbyhem. Förvaltningen har även gjort riktade satsningar i samverkan med bland annat idrottsförvaltningen, ex. ”öppen hall” under sommarmånaderna. Förvaltningen har under den tid stadsdelsområdet omfattats av ytterstadsutveckling valt och sett nödvändigheten av att koncentrera arbetet kring Hässelby gård, Grimsta, Smedshagen och Vällingby. Förvaltningen bedömer att behovet av extra insatser kvarstår i dessa områden.

Förvaltningen vill understryka vikten av att beakta demokrati-aspekten. Det är viktigt att staden når ut med information om hur samhället fungerar, hur man som medborgare har möjlighet att påverka genom att rösta, delta i möten med politiker, medverka i intresseföreningar med mera.

Förvaltningen anser att arbetet med att människor ska ha egen försörjning är mycket viktigt. Ett led i detta kan vara att ordna ferieanställningar och olika typer av praktikplatser. De satsningar som görs från stadens sida med feriearbeten bör finnas med i den ordinarie budgeten för och därigenom även få till stånd en bättre framförhållning i att skapa arbetsplatser.

Ett av målen i programmet är att öka möjligheten för 20–29-åringar att etablera sig på arbetsmarknaden. Förvaltningen ser positivt på att lösningar för arbetslöshet inte behöver ligga i närområdet. Förvaltningen vill också betona att gruppen unga vuxna med funktionsnedsättning är en växande grupp som är i behov av extra stöd för sin etablering på arbetsmarknaden.

I stadsutveckling är det viktigt att små centrumanläggningar, butikslokaler inte står tomma och öde. Det skapar ett ingenmansland och sådana miljöer är vanliga i ytterstaden. En snabbare process vad gäller planarbete och dialog med centrumägare behöver utvecklas.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att stadsledningskontoret får en samordnande roll bl.a för att öka erfarenhetsutbyte mellan de olika stadsdelsnämnderna. Erfarenheter kan på så sätt delges och idéer kan spridas vidare och utvecklas mellan stadsdelarna. Avslutningsvis vill förvaltningen understryka vikten av att fokus sätts på långsiktighet och integrering i ordinarie verksamhet när projekt tillskapas så att lyckade projekt ges möjlighet att implementeras i den ordinarie verksamheten.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se